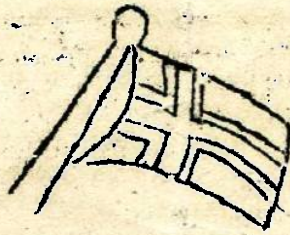

FRITT

LAND

Nr. 49 - 2. Årg.

Onsdag, 2. april 1945.

OGSÅ VI NÅR DET BLIR KREVET.

Ostø er i skrivende øyeblikk, tirsdag middag, som en kokende heksegryte. Ryktene svirrer. Janyges ble det fortalt at sensasjonelle ting skulle ha hendt i Danmark. - Ved nærmere undersøkelse viser det seg at disse opplysninger stammer fra de svenske avisers morgennumre. Den danske sending klokken 12.15 desanterte at dette skulle ha hendt. De hadde i London mottatt telegram fra Dansk Pressotekst, hvor det ble et hot: Etter nøye undersøkelse dekontores de opplysninger som i morg. s ble offentliggjort i de svenske aviser. Ingen forandringer har foregått i Danmark hverken på det politiske eller militære område.

Da grev Bernadotte opplyses det at han mandag hadde konferanser i Kjøbenhavn med den tyske befulmektigede i Danmark, dr. Best. Videre skal grev Bernadotte ha mottatt et nytt kapitulastilbud fra Himmler. Dette tilbud er oversendt det svenske utenriksdepartement, som igjen skal ha videre sendt dette til de tre allierte. Grev Bernadotte ble mandag oppringt fra Stockholm, men kunne ikke gi noen nærmere opplysninger i telefonen. Han fikk dog det inntrykk at de konferanser han hadde ført med Himmler var vellykkete.

Samtidig ble det fra London meddelt at mulighetene for fortsatt kamp i Danmark etter en tysk kapitulasjon anses for utelukket.

Det tyder på at en våpenstilstand er nær forestående. Før den inntreffer, må det norske folk være klar over at ovennåte hendinger, løsmannhet etc. bare ferninger utsiktene til en fredelig utvikling av det terrorvalde som nå i fem år har knaget vårt folk. Desperante avdelinger av SS, frontkjemper og hird kan ved den minste provokasjon innlede en siste dødeligdomme terrorbølge.

Det ville være bittert for oss om de nå i den tolvte time skulle få de nye trø, om vi skulle miste brødre eller fedre i det øyeblikk selv om vi er vunnet. Vi må nøye følge de direktiver som sendes ut av våre lovlige myndigheter: Den norske regjering, Overkommandoen og Hjemmefrontens Ledelse. Hjemmefrontens Ledelse har med bunningsverdige hurtighet fått ut sin forholdsordre nr. 1, og sprødt denne, tross alle vanskeligheter, til alle gode nordmenn over hele landet. Dette viser at vi har en velinført ledelse som arbeider effektivt, og som står klar til å møte alle eventualiteter.

Skulle våpenstilstand være inntrefft eller inntreffe i de nærmeste timer eller dager, vil ikke dette bety at vi uhemmet kan kaste oss ut i selvsrensing. Tyske styrker vil fremdeles stå i landet, det er mulig de må beholde politiløyrligheten til norske eller allierte tropper kan rekke inn. Vi vil nøtte direktiver om hvordan vi skal forholde oss i denne situasjon. Ingen må ta seg selv til rette. Mange har mistet sine nærmeste i disse lange års hårde og bitre kamp for frihet og rett. De er muligens fylt av bitterhet, av følelser som ikke har kunnet få luft, av hat. Men de ville gjerne de fallne en ærlig tjeneste om de nå skulle dødeliggjøre resultatet av deres innsats og kamp. De offret sine liv for alle oss andre, Jeres offer må ikke bli forgjess.

La oss alla forenes i håpet om at vi denne 17. mai fritt og stolt kan syngre at "Også vi når det ble krevet for dets fred slo loir."

NORGESKYTT.

Lördag fant tyskerne under en russe på Skøyen hovedtynd et stort våpenlager. De kjørte bort flere billuss med våpen.

Forbuden gikk en uhyggelig last sørover. Det var 1.500 tyske deserterere som skulle til Tyskland for å ta sin straff.

Førgen Pröbissen har besøkt Norge for annen gang med sin mystiske last, det sies V 2. Den ble lastet om til Sørlandsbanen som sist.

For en tid siden ble gærbuiker Halvor Sunnall, Treungen, skutt ned bakfra av en 19 års gutt som hadde fått mat og matalesje hos ham. Konduktøren er arrestert. Det viste seg at han er ansatt i det tyske sikkerhetspolit.

Blant arrestasjoner i det siste kan nevnes direktør Potterøe Junfer og de kjente skiløpere Arne B. Christensen og Carsten Sørensen.

Et i april ringte Gestapo på en leilighet i Johan Selmers gate 6 ved halv tre til fem om natten. Fruen var alene hjemme sammen med sin 16 årige sønn John Andreasen. Førgen var på sykehus. In døren ikke ble åpnet naskt nok, skjøt tyskerne den istykker med maskinpistoler. Guttene ble drept, moren drept. Tyskerne tok med seg både den tulle og den stude.

Det skal være opprettet en ny konsentrasjonsleir på Ringsted gård ved Grorud.

Tyskerne rakk ikke å bortføre alle prestene i Finnmark. Følgende er opplyst blitt tilbake: Gælschütt i Sør-Værgen, Håleholt i Valsø, Pål rsen i Væst, Rødde i Nessby og Johi i Tana. En av dem holdt seg skjult med kone og flere barn i en forlatt tysk bunker i flere dager mens herjingene sto på.

Den beryktede professor Klaus Hansen er foruttet fra Oslo, og hans flotte hus i Parkveien står ene og forlatt. Det forlyder at han er reist til Grøfsvold, hvor hans kampanje og kollega Høhle i sin tid på for en natt tok den doktor med han senere smykket seg ned.

Fru «finansminister» Prytz skal i følge særskilt vedtek av Quisling foruten sin anns pensjon som offiser, i et år oppbære hans fulle ministerløsgje 18.000 kr.

Geunnteggeren av Den norske legion, Kjelstrup, skal være uskjeddig til tross for at han er en god venn av Quisling.

Lørdagsmann Røring i Nordanger, som ble skutt for ca. 14 dager siden, ble søglet sin skjebne ved angiveri. Han hadde angitt en rekke Tordmann i Parsgrunn til Gestapo og tallrike arrestasjoner ble frettet.

I den dagen etter påske har et horden Skedsmøkkensat. De hadde etablert seg som en slags kontroll og tok alle de utvevner de kunne finne i bilor og bussen. Hesteparten skal de ha solgt på svartebørs eller spist opp sel.

For en tid siden ble det arrestert noen unge gutter fra Haugesund i et hytte i nærheten av byen. I den dager senere sykkle tyskerne av hytte.

Tyskerne tar sine folk ute for å øvlytte samtaler på gatene, særlig etter ørnkete frembrudd. Snakk aldri "illegalt" på gaten!

Den beryktede angiver «Petter Dammen ble likvidert i Oslo natt til 19 april.

Et tysk obervasjons- og poliofy som gjerde Telemark utrygg, ble dødelast ved sprængning i hangeren i Tinn 15 april.

Grev Bernadotte som i det første tilbud fra Himmler om overgivelse er kommet tilbake til Stockholm etter nye forhandlinger med tyske representanter i København. Grev Bernadotte kommer ikke til å vende tilbake til tyskokkupert område for å oppta nærmere drøftelse med tyske representanter. Det tyske svar på de alliertes avslag på Himmlers tilbud er allerede overrakt det svenske utenriksdepartement og via dette til de britiske, amerikanske og russiske lagasjoner i Stockholm. Representanter for det svenske utenriksdepartement og svenske militærmyndigheter skal ha deltatt i drøftelsene. På tysk side deltok representanter for Wehrmacht og sjefen for okkupasjonsmyndigheten i Danmark. Ingen offisiell erklæring er framkommet. Ryktene var i oppløp i dag om at de rettmessige myndigheter hadde overtatt kontrollen i Danmark er demantont. Det understrekes at det danske problem bare kan løses i forbindelse med alminnelig tysk overgivelse. Churchill holdt sent natt til tirsdag regjeringssmøte, og regjeringens medlemmer var i forbindelse med hverandre hele dagen. Churchill vil muligens gi en redogjørelse i dag. Før parlamentet samles vil regjeringen holde enda et møte.

Den siste gjenværende sender i Tyskland kringkastet i dag et sørgesprog om det tredje rikets undergang. Det ble spilt sørgemusikk. En særlig del av programmet var viet Berlin. Hallmannen skildret det Berlin som vil komme til å leve i en hver tyskers erindring. "Fløndens flegg veier over deler av vår hovedstad. Vi kan ikke forstå dette nederlag." Til slutt ble det uttalt: En hver av oss vet at krigen nærmer seg slutten med raske skritt. Kampene kan komme til å vare i uker, men kan også være forbi i morgen. Han bad tyskerne huske at de vil velbli å være tyske selv om de kom til å leve i områder som er besatt av fienden.

Toskva. Den første parade på den røde plass siden november 1941 holdtes i dag i anledning av 1. mai. Da Stalin kom på talerstolen ved siden av Lenins grav ble han hilst med ondsløst bifall. Sammen med ham var representanter for de forenede nasjoner. Han uttalte: Den verdenskrig de tyske imperialister har begynt, nærmer seg slutten. Hitler-Tysklands sammenbrudd kan skje når som helst. Han opplyste at i de siste 3-4 måneder var det tatt 800.000 fanger og drept ca. 1 million tyskere.

England. Times skriver om russernes beklagelse over at det går langsomt med hjemsendelsen av de russiske bergere i England. Det dreier seg for største delen om folk som tjenestgjorde i den tyske hær og ble tatt til fange med våpen i hånd. 95 % av dem var i tysk uniform og skjønt sannsynligheten taler for at de fleste er presset inn i uniformen, er det ikke lett for englenderne og amerikanerne å skjelne i de enkelte tilfeller.

London 18.30: Ifølge de siste meldinger forhandlet grev Bernadotte i København foruten Himmler også med sjefen for de tyske hærstyrker i Nord-Tyskland, generalfeltmarskalk Busch og øverstbefalende for den tyske marine, grossadmiral Dönitz. En representant for den svenske regjering og en svensk militær var også til stede. Dessuten forhandlet grev Bernadotte med representanter for okkupasjonsmyndighetene i København. Det tyske svar på de alliertes avslag på Himmlers henvendelse gjennom svensk kilde om kapitulasjon overfor de to stormakter, men ikke overfor Russland, skal allerede være fremidlet til de allierte regjeringer: Storbritannia, Russland og U.S.A., men det er ennå ikke sendt ut noen erklæring. Churchill opplyste i Underhuset tirsdag et hvis det skulle inntraffe otterretninger av usædvanlig betydning i denne uke, ville han meddele det. Før Churchill bega seg til parlamentet var han i audiens hos Kongen. Det var konferanser mellom ministrene hele mandag. - Ryktene om tysk evakuering fra Danmark og at Danmark holdt på å vende tilbake til normale forhold blir desentert på nytt. - Fra Sverige meldes at optimismen i Oslo stiger enormt. Folk har vanskelig for å legge skjul på sin

bæglstrøm, men få forløper seg. Hjemmefrontens forholdssindre for stadig mere opprøring. Frontnyhetene: I Berlins sentrum kjemper russerne seg nå gjennom bygningene i Wilhelmstrasse og under den Linden. Sovjet-flagget ble heist over piketagsbygningen mandag. Hvite og deretter røde flegg blir helst rundt om i byen hele tiden. De tyskere som nå kjemper er enten fanatiske SS-tropper, maskinnøskere eller forvirrede Volkssturm, som er glade over å kunne overgi seg. Den russiske kommandant i Berlin uttaler at noen av byens fehrikker snart vil komme i gang igjen. Atskillige elektrisitetsverk og vannverk ventes å være i gang i løpet av få dager. 20-hospitaler er åpnet til behandling av sårede tyske sivilpersoner. - Innsnevringen av den tyske lønne i Nord-Tyskland fortsetter. Under sin framrykning fra stett bruhele N for Elben har 2. britiske armé nådd et punkt 33 km fra Lübeck og 40 km fra Østersjøen. Dermed er Hamburg omgitt i Ø og Schleswig Holstein står i fare for å bli avskåret fra Danmark. Fra de få flyplasser tyskerne har igjen forsøkt Luftwaffe mandag å angripe bruene over Elben. 24 tyske fly ble skutt ned og andel ble utdelagt på flyplassene. Russerne angriper den tyske lønne fra Ø, og står i øyeblikket nesten 100 km V for Stettin, Greifswald og Neu Strelitz ble tatt mandag. - I operasjonene V for Hamburg har britene hatt ny framgang på halvøya mellom Bremerhafn og Elbens nedre løp. Styrkene har også framgang mot Guden V for Løer. - Det går hurtig framover med tilintetgjørelsen av den tyske lønne i S. Eisenhower har lykkesøkt 7. armé med erbringning av München, som han kalde naziløynets vugge. Garmisch Partenkirchen er inntatt. I det vestlige Østerrike rykker to amerikanske kolonner mot Innsbruck fra N og W. De har møtt hverandre på et punkt 30 km NV for byen. Andre anheter står 20 km fra byen. Disse framrykninger truer Brennerpasset, de tyske Italia-styrkers viktigste rettnettvei. Tanks fra 3. armé som skal møte Tolbuchin, er rykket inn i Østerrike og står omtrent 40 km V for Linz. Russerne som trenger inn i Tsjekkoslovakia har tatt læraske Ostrava. 3. armé er gått over den østerrikske grense i V på 2 nye steder. - Korrespondenter melder at den tidligere ungariske president Horthy er tatt til fange og satt i varaktarrest. - Italia. 15. armégruppe fortsetter operasjonene mot de fullstendig demoraliserte styrker i Nord-Italia. New Zealandske tropper av 8. armé har rykket et godt stykke fram på den annen side av Piave mot Trieste, hvor Titus styrker utkjemper gatekamper. De eneste kamper i Nord-Italia foregår N for Gardesjøen hvor det later til at tyskerne samler sine spradde styrker for å trekke dem tilbake over Brennerpasset. Graziani, som var sjef for 2. tyske og 4. nysfascistiske divisjoner og nå er i fangenskap, har gitt sine styrker ordre til å overgi seg. Øster. Det meldes at amerikane er gått i land på Bernau.

Stockholm kl. 20: Grev Bernadotte meddelet at han ikke har truffet Himmler under sin siste reise og at han ikke har møddeskap fra ham eller fra de Wehrmacht. Han har truffet dr. Best, men har ikke hørt noe om evakuering av Danmark, men han hadde hørt at tyskerne rekvirerte alle skoler. Mandag var grev Bernadotte hos Kong Christian til middag. Han trodde at Hitler - 300 eller levende - var i Berlin. London kl. 20.30: Bernadotte har nektet å uttale seg. Det svenske utenriksdepartement benekter at han har brukt noe svar med tilbake. Det sies at grev Bernadotte denne gang ikke hadde møtt Himmler personlig. Derimot ^{var} Busch og Dönitz til stede og representanter for det svenske utenriksdepartement og den svenske hær. Churchill uttalte i dag at troppenes overflytning og de fiendtlige troppers overgivelse i tilfelle en kapitulasjon vil ta betydelig tid, og det er dessuten ikke sikkert at det er alle fiendtlige styrkers overgivelse som vil bli gjenstand for en kommende meddelelse.

DISSE SISTE NYHETER MÅNER I ALLER HØYESTE GRAD TIL FORSIKTHET. MULIGVIS ØNSKES DET IKKE I ØYEBLIKKET Å OFFENTLIGGJØRES NOE OM DET SOM FOREGÅR ELLER HAR FOREGÅTT; MEN I ALLE FALL ER MULIGHETENE FOR FORTSATT OKKUPASJON I NORGE OG OGSÅ KAMP TIL SYDES. DET ER VÅR PLIKT Å HOLDE FRONTEN I TAKT.